

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 51/2024-20

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej URBAN GAŠPEREC BOŠANSKÝ, s.r.o., advokátska kancelária, Havlíčkova 16, Bratislava, proti postupu Okresného súdu Galanta v konaní sp. zn. 18C/78/2017 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 3. novembra 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v konaní sp. zn. 18C/87/2017 (ďalej aj „napadnuté konanie“). Navrhuje prikázať okresnému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietáhov a požaduje tiež finančné zadosťučinenie 7 790 eur a náhradu trov konania pred ústavným súdom.

II.

Skutkové východiská

2. Sťažovateľka sa žalobou doručенou okresnému súdu 3. novembra 2017 domáha proti žalovanému zaplata 300 000 eur s príslušenstvom, argumentujúc, že bola žalovaným oslovená na účel zabezpečenia poskytnutia dotácií od Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky. Služby žalovaného mali spočívať v tom, že tento mal zadefinovať projekt, zabezpečiť jeho schválenie, zabezpečiť načerpanie projektu, jeho kontrolovanie a ukončenie. Podmienkou bola úhrada zo strany sťažovateľky vo výške 10 % z celkovej hodnoty požadovanej dotácie. Sťažovateľka žalovanému uhradila 300 000 eur. Žalovaný do stanoveného času nezabezpečil priznanie dotácií a ani nevrátil finančné prostriedky. Sťažovateľka preto 16. októbra 2017 pristúpila

k podaniu trestného oznámenia a v rámci trestného konania bola opakovane vypočítaná ako poškodená (vec vedená na Krajskom riaditeľstve Policajného zboru v Bratislave pod ČVS: KRP-282/3-Vys-BA-2017).

3. Okresný súd 24. novembra 2017 vyzval sťažovateľku na zaplatenie súdneho poplatku. Sťažovateľka 4. decembra 2018 požiadala o oslobodenie od súdneho poplatku, pričom okresný súd uznesením z 1. februára 2018 priznal sťažovateľke čiastočné oslobodenie od súdneho poplatku v rozsahu 97 %. Sťažovateľka následne 27. marca 2018 uhradila súdny poplatok.

4. Okresný súd 24. apríla 2018 vyzval žalovaného na vyjadrenie k žalobe. Vyjadrenie žalovaného bolo okresnému súdu doručené 15. júna 2018 a následne zaslané sťažovateľke. Na vyjadrenie žalovaného sťažovateľka reagovala podaním doručeným okresnému súdu 17. septembra 2018, ktoré bolo zaslané žalovanému 2. októbra 2018.

5. Okresný súd uznesením zo 14. novembra 2018 s poukazom na § 164 a § 165 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) prerušil konanie do právoplatného skončenia uvedenej trestnej veci. V odôvodnení uviedol, že výsledok trestného konania má podstatný význam pre rozhodnutie vo veci sťažovateľky, pričom strany sporu na pojednávaní 14. novembra 2018 vyjadrili súhlas s prerušením konania.

6. Uznesením z 5. decembra 2018 bolo žalovanému vznesené obvinenie pre podozrenie zo spáchania obzvlášť závažného zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1 a 4 písm. a) Trestného zákona, pretože „*obvinený v mesiaci december roku 2016, v [redacted], v doposiaľ nezistenej kancelárii na 5. poschodí konajúci v mene právnickej osoby [redacted], so sídlom podnikania [redacted], [redacted], pod zámienkou zabezpečenia pridelenia dotácie najmenej vo výške 3 000 000 eur, v oblasti výstavby a kúpy presne nešpecifikovaných pozemkov v katastrálnom území [redacted] v gescii MH SR, pre poškodenú [redacted], obvinený prevzal do svojich rúk hotovosť od poškodenej na najmenej troch osobných stretnutiach uskutočnených v decembri 2016 v [redacted] a to na adresách: [redacted] odovzdaná suma 100 000 eur, [redacted] odovzdaná suma 170 000 eur, a napokon v mesiaci január 2017 v [redacted] odovzdaná suma 30 000 eur, čím obvinený celkovo vylákal od menovanej finančnú hotovosť vo výške 300 000 eur a napriek tomu, že vo veci nevykonal žiadnu činnosť smerujúcu k zabezpečeniu pridelenia dotácie, opakovane jej slovnou zaručoval konanie vo veci, čím spôsobil škodu [redacted] vo výške 300 000 eur.“.*

7. Po prerušení napadnutého konania sťažovateľka opakovane žiadala okresný súd o nariadenie pojednávania (29. januára 2019, 1. decembra 2019, 27. septembra 2023).

8. Okresný súd sa pravidelne informuje o stave trestného konania vedeného proti žalovanému, na ktorého bola podaná obžaloba za pokračovací obzvlášť závažný zločin podvodu podľa § 221 ods. 1 a 4 písm. a) Trestného zákona a na Okresnom súde Bratislava II jej bola pridelená sp. zn. 3T/38/2020 (aktuálne Mestský súd Bratislava I sp. zn. B2-3T/38/2020). Posledná informácia o stave konania je z 1. augusta 2023, pričom trestná vec nie je právoplatne skončená.

III.

Argumentácia sťažovateľky

9. Sťažovateľka namieta, že napadnuté konanie nie je ani po viac ako 6 rokoch od podania žaloby právoplatne skončené. Okresný súd koná nesústredene, neefektívne. V súvisiacej trestnej veci vedenej toho času už pred Mestským súdom Bratislava I, v ktorom vystupuje sťažovateľka v postavení poškodenej, bola 26. marca 2020 na žalovaného podaná obžaloba. Okresný súd je v napadnutom konaní nečinný a konanie je naďalej prerušené napriek tomu, že pred 3 rokmi a 7 mesiacmi už odpadol dôvod prerušenia konania. Sťažovateľka upriamila pozornosť na nález ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 246/2021, podľa ktorého „*aj keď prekážka, pre ktorú sa konanie prerušilo, ešte nepominula právoplatným skončením súdneho konania o otázke, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu v prejednávanej veci, je v prípade neúnosne dlhodobo pretrvávajúcej absencie právoplatného rozhodnutia v súvisiacom konaní dôvodné zvažovať náhradné prijatie iného vhodného opatrenia (ako už pôvodnej alternatívy prerušenia konania podľa § 164 CSP), a to v podobe pokračovania v konaní aj bez návrhu podľa § 165 ods. 1 CSP*“. Prerušenie konania od roku 2018 a s ním súvisiace prietahy sú neprimerané a neprijateľné. Napadnuté konanie sa nevyznačuje mimoriadnou právnou zložitou. Sťažovateľka k vzniku prietahov neprispela.

IV.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

10. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (aj čl. 38 ods. 2 listiny) osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv neexistuje zásadnejšia odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98).

11. Za zjavne neopodstatnenú možno považovať ústavnú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej realnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05).

12. Ústavný súd konštatuje, že okresný súd pristúpil k prerušeniu napadnutého konania do právoplatného skončenia veci vedenej na Krajskom riaditeľstve Policajného zboru v Bratislave pod ČVS: KRP-282/3-Vys-BA-2017. Z obsahu vyžiadaného spisu okresného súdu vyplýva, že sťažovateľka si žalobou v napadnutom civilnom sporovom konaní uplatňuje proti žalovanému nárok na zaplatenie 300 000 eur na základe skutkových okolností, konania žalovaného, ktoré korešpondujú s vymedzením skutku kladenému žalovanému za vinu v trestnom konaní [pôvodne vednom na Krajskom riaditeľstve Policajného zboru v Bratislave pod ČVS: KRP-282/3-Vys-BA-2017 (prípravné konanie), aktuálne už vo fáze konania vedeného pred súdom (Mestským súdom Bratislava I) v dôsledku podania obžaloby na žalovaného].

13. Na trestné konanie vedené proti žalovanému je nutné nazerať ako na celok, t. j. v danom prípade dosiaľ neodpadol dôvod, pre ktorý bolo napadnuté konanie prerušené, keďže trestné konanie sa posunulo do ďalšej fázy (konanie pred súdom), v ktorej sa rozhoduje o vine a treste žalovaného a dosiaľ nie je právoplatne skončené.

14. Podľa § 162 ods. 1 písm. a) CSP súd konanie preruší, ak rozhodnutie závisí od otázky, ktorú nie je v tomto konaní oprávnený riešiť.

15. Podľa § 193 tretej vety CSP ďalej je súd viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt postihnuteľný podľa osobitného predpisu, a o tom, kto ich spáchal, ako aj rozhodnutím o osobnom stave, vzniku alebo zániku spoločnosti.

16. Podľa § 194 ods. 1 CSP otázku, o ktorej má právomoc rozhodovať iný orgán verejnej moci ako orgán podľa § 193, môže súd posúdiť sám, nemôže však o nej rozhodnúť.

17. Sťažovateľka má v trestnom konaní postavenie poškodenej. Škodu sa rozhodla uplatniť samostatnou žalobou v civilnom sporovom konaní proti žalovanému, ktorý má v trestnom konaní postavenie obvineného a obžalovaného. Z § 162 ods. 1 písm. a) CSP, § 193 a § 194 ods. 1 CSP vyplýva, že ak prebieha trestné konanie, v ktorom sa rieši protiprávne (trestné) konanie škodcu, potom v civilnom sporovom konaní, ktorého predmetom je ten istý nárok na náhradu škody spôsobenej v trestnom konaní žalovaným skutkom, civilný súd nie je oprávnený prejudiciálne si urobiť úsudok o tom, či bol spáchaný trestný čin a či ho spáchal obvinený, ktorého sťažovateľka považuje za škodcu a v civilnom sporovom konaní označuje ako žalovaného. V danej situácii preto okresný súd nemôže postupovať tak, ako to navrhuje sťažovateľka s odkazom na nález ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 246/2021, teda pokračovať v napadnutom konaní pred právoplatným skončením trestného konania. Na uvedenom nič nemení ani skutočnosť, že k prerušeniu napadnutého konania došlo formálne podľa § 164 CSP (fakultatívne prerušenie konania).

18. Pre úplnosť ústavný súd uvádza, že sťažovateľka bola v nadväznosti na jej žiadosť o nariadenie pojednávania okresným súdom prípisom z 3. októbra 2023 upovedomená, že konanie pred vyšetrovateľom pokračuje do štádia súdneho konania (vedeného na Mestskom súde Bratislava I sp. zn. B2-3T/38/2020). Rozhodnutím trestného súdu bude okresný súd viazaný, pokiaľ ide o vinu žalovaného za spáchanie skutku, ktorý mu je kladený za vinu. Až následne bude možné pokračovať v prerušenom súdnom konaní zisťovaním výšky škody (ak nebude vyriešená v trestnom konaní).

19. Ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, v zmysle ktorej prerušenie konania možno považovať za prekážku konania. Ak nedôjde k odpadnutiu prekážky prerušeného konania postupom predvídaným zákonom, nemôžu sa v prerušenom konaní vykonávať žiadne procesné úkony smerujúce k odstráneniu právnej neistoty účastníkov, a tým aj k naplneniu účelu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy. Ústavný súd preto nečinnosť všeobecného súdu v dôsledku existencie zákonnej prekážky jeho postupu neposudzuje ako zbytočné prieťahy v konaní (m. m. I. ÚS 65/03, I. ÚS 214/06, IV. ÚS 408/2011).

20. Za stavu, že vo veci sťažovateľky je objektívne daný dôvod prerušenia konania, pretože okresný súd je nútený vyčkať na výsledok trestného konania vedeného proti žalovanému, nečinnosť okresného súdu v období od prerušenia konania až dosiaľ nemožno vyhodnotiť ako zbytočné prieťahy zapríčinené okresným súdom.

21. Pokiaľ ide o postup okresného súdu v období od podania žaloby do prerušenia konania (3. november 2017 – 14. november 2018), ústavný súd konštatuje, že okresný súd konal plynulo, vyzval sťažovateľku na zaplatenie súdneho poplatku, rozhodol o jej žiadosti o oslobodenie od súdneho poplatku, následne uskutočňoval úkony v zmysle § 167 CSP a napokon nariadil pojednávanie na 14. november 2018, na ktorom pristúpil k prerušeniu konania. Ústavný súd nezistil

existenciu zbytočných prietáhov zapríčinených okresným súdom, ktoré by dosahovali ústavnoprávnu intenzitu.

22. Ústavný súd konštatuje, že medzi namietaným porušením základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny, jej práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a napadnutým postupom okresného súdu nie je príčinná súvislosť, ktorá by signalizovala porušenie označených práv a možnosť vyslovenia ich porušenia po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie, a preto v tejto časti ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

23. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi uplatnenými v ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. januára 2024

Robert Šorl
predseda senátu